

Information om stöd till energi- effektivisering och konverte- ring i lokaler som används för offentlig verksamhet

Denna information beskriver översiktligt reglerna för stöd till investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor som används för offentlig verksamhet. Informationen är utförlig men inte heltäckande. För att få en fullständig bild av de regler som gäller för stödet behöver du ha tillgång till både förordningen SFS (2005:205) och Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2005:6). Båda författningarna finns på denna webbplats.

Vem kan få stöd?

Det är byggnadens ägare som kan få stödet.

Stödet ges till åtgärder i lokaler som används för offentlig verksamhet. Exempel på verksamhet som bedrivs i sådana lokaler är offentlig förvaltning, utbildning, idrott, hälso-, sjuk- och kriminalvård samt allmänna kommunikationer.

Lokalen skall utgöra eller ingå i en byggnad som

- indelats som specialbyggnad enligt 2 kap.2§ fastighetstaxeringslagen (1979:1152),
- undantagits från skatteplikt enligt 3 kap.4 § första stycket 2 eller 3 fastighetstaxeringslagen,
- är en svensk beskickning eller ett svenskt konsulat i utlandet vars lokaler ägs av svenska staten. Åtgärderna ska vara förenliga med den mottagande statens bestämmelser rörande byggnaden,
- i annat fall är avsedd att användas för allmännyttig verksamhet i minst två år från det att åtgärderna utförts.

Aktiviteterna i de byggnader som indelats som specialbyggnad eller undantagits från skatteplikt kan utövas av offentliga eller privata vinstdrivande eller ideella företag. Det framgår av taxeringsbeviset vilka byggnader som indelats som specialbyggnad eller undantagits från skatteplikt.

Med lokaler som är avsedda att användas för allmännyttig verksamhet menas lokaler som varken är specialbyggnad eller undantagits från skatteplikt enligt ovan men som ändå har en ideell verksamhet som kan anses vara allmännyttig. Länsstyrelsen prövar frågan. Du kan behöva styrka med hyreskontrakt att lokalen kommer att användas för verksamheten i minst två år från det att åtgärderna utförts.

Observera att särskilda bestämmelser gäller för värmecentraler och distributionsbyggnader. För värmecentraler som indelats som specialbyggnad gäller enligt förordningen att stöd endast får medges om värmecentralen har en värmeeffekt som uppgår till högst 10 megawatt och inte är en del av ett fjärrvärmesystem. Ifråga om specialbyggnad som utgör en distributionsbyggnad får stöd, enligt förordningen, endast avse installation av solcellssystem.

Vilka åtgärder kan få stöd?

- Energikartläggningar.
- Konverteringar av uppvärmningssystem eller del av system som innebär att el eller fossila energikällor ersätts med förnybara energikällor, värmepump eller fjärrvärme.
- Anslutning till fjärrkyla eller installation av system för frikyla.
- Installation av eleffektivt belysningsystem.
- Installation av eleffektivt ventilationssystem.
- Installation av utrustning för effektiv styrning, mätning, övervakning, reglering och drift av motorer eller uppvärmningssystem.

- Energieffektiviserande åtgärder som avser en byggnads klimatskal eller innebär en förbättring av värmeåtervinningen i lokalen.
- Installation av solcellssystem.

Mer om åtgärder

Energikartläggning

Energikartläggningar ska vara fackmannamässigt utförda och innehålla en bedömning av lokalens energibehov och förslag på energieffektiviserande åtgärder. I ett allmänt råd till föreskrifternas 3 § anges vad en energikartläggning mer bör innehålla

Konvertering av uppvärmningssystem

Ett uppvärmningssystem omfattar all installation från och med den lokala värmeproducerande enheten fram till och med värmeavgivningen i byggnaden. En installation kan t.ex. vara en fjärrvärmeväxlare, biobränslepanna, kulvertar mellan byggnader eller distributionsystem i byggnaden. I allmänt råd till föreskrifternas 4 § lämnas fler exempel på stödberättigande installationer.

Förnybara energikällor är biobränsle och solvärme. Utförliga definitioner av dessa och andra begrepp hittar du i föreskrifternas 2 §. Observera att om stöd ska medges för konvertering till förnybara energikällor eller värmepump får inte byggnaden ligga i ett område där fjärrvärme distribueras eller avses bli distribuerad. Beträffande värmepump gäller även att stöd endast får medges om åtgärden medför en elanvändning som uppgår till högst 30 procent av den levererade värmemängden beräknad per år inklusive installation för spetslast. En el- och värmemätare måste även installeras om du konverterar till värmepump. Detta beror bl.a. på att du efter att stödet krediterats ska lämna uppgifter från mätningen för utvärdering och uppföljning. Om konvertering sker till fjärrvärme ges inte stöd för kulvert före fjärrvärmeväxlare eller anslutningen till fjärrvärmesystem.

Anslutning till fjärrkyla eller installation av ett system för frikyla

Med anslutning eller installation menas även konvertering av ett befintligt kylsystem. Stöd ges inte till kulvert före fjärrkylväxlaren. Innan du ansluter, installerar eller konverterar kyla i byggnaden bör du göra en kartläggning av kylbehovet och i första hand genomföra åtgärder för att minska behovet av kyla. Det kan t.ex röra sig om solavskärmning eller eleffektiv belysning eller utnyttjande av nattkyla. Fler förslag på åtgärder för att minska kylbehovet hittar du i allmänt råd till föreskrifternas 6 §.

Installation av eleffektivt belysningsystem

Ett belysningsystem omfattar armaturer inkl. ljuskällor och manöverdon samt övrigt installationsmaterial för funktion och anslutning av belysningssystemet.

I allmänt råd till föreskrifternas 7 § kan du läsa mer om hur stor den installerade belysningseffekt per golvarea högst bör vara för olika verksamheter.

Installation av eleffektivt ventilationssystem

För att få stöd ska ventilationssystemet, vid dimensionerande luftflöde, inte överskrida följande värden på specifik fläkteffekt (SFP, kW/(m³/s)): från- och tilluft med värmeåtervinning 2,5, från- och tilluft utan värmeåtervinning 2,0, frånluft med återvinning 1,0, frånluft 0,6. Vad som kan vara acceptabla värden vid andra luftflöden framgår av allmänt råd till föreskrifternas 8 §.

Observera också att elenergi för för- eller eftervärmning av tilluften endast får användas om elvärme används som huvudsaklig uppvärmning i byggnaden.

Installation av utrustning för effektiv styrning, mätning, övervakning, reglering och drift av motorer eller uppvärmningssystem

Styrning, mätning, övervakning, reglering och drift av byggnadens installationer ska ske centralt och automatiserat. Värme-, kyl- och luftbehandlingsinstallationer ska förses med automatiskt verkande reglerutrustning. Läs mer i föreskrifternas 10 §.

Energieffektiviserande åtgärder som avser en byggnads klimatskal

Med åtgärder som avser byggnadens klimatskal menas tätning av fönster och dörrar, tilläggsisolering av väggar, tak och golv samt byte eller komplettering av fönster. Man kan inte få stöd för nya ytskikt eller för återställande av ytskikt. Det högsta U-värdet vid utbyte av fönster får inte överskrida 1,2 W/m²K inkl. karm och vid komplettering av fönster ska rutan vara av lågemissionsskikt. Vid tilläggsisolering får inte U-värdet för den kompletta byggnadsdelen överskrida 0,15W/m²K för tak, 0,25W/m²K för vägg och 0,25W/m²K för golv. Läs mer i föreskrifternas 11 §.

Energieffektiviserande åtgärder som innebär en förbättring av värmeåtervinningen i lokalen

Med värmeåtervinning avses ventilationsvärmväxlare. Förbättring kan även avse nyinstallation. Lämpliga temperaturverkningsgrader framgår av allmänt råd till föreskrifternas 12 §. Observera också att elenergi för för- eller eftervärmning av tilluften endast bör användas om elvärme används som huvudsaklig uppvärmning i byggnaden.

Installation av solcellssystem

Installation av solcellssystem kan vara stödberättigande även vid uppförandet av t.ex. en specialbyggnad. Solcellssystem omfattar all installation från och med solcellsmoduler fram till anslutning till elnät eller till annan elanvändning i byggnaden. Stöd kan t.ex. lämnas för solcellsmoduler och växelriktare. Läs om fler exempel på stödberättigande installationer i föreskrifternas 13 §. Stöd ges inte till anslutningsavgift till externt elnät eller system för lagring av energi.

Kulturvärden

Vid genomförandet av vissa stödberättigande åtgärder t.ex. vid installation av eleffektiva belysningsystem, kan en byggnads kulturvärden påverkas negativt. Det är därför viktigt att åtgärderna genomförs varsamt.

Hinder för stöd

Trots att åtgärden finns med i uppräkningslistan ovan får inte stöd lämnas för åtgärder som:

- är lönsamma på kort sikt utan stöd,
- medför en försämrad inomhusmiljö,
- utgör löpande underhåll av lokalen,
- är en del av den verksamhet som normalt bedrivs i lokalen,
- följer av skyldighet i lag eller annan författning,
- ingår som en del i uppförandet av en byggnad (gäller ej vid installation av solcellssystem vid uppförande av t.ex. en specialbyggnad).

Åtgärder som har en kortare återbetalningstid än två år anses vara lönsamma på kort sikt. Beräkning ska göras genom att dela investeringskostnaden (G) med de kommande årliga inbetalningsöverskotten (a). På så vis får man reda på hur många år det tar att "tjäna" tillbaka pengarna. $G/a =$ återbetalningstid.

Åtgärderna får inte medföra en försämrad inomhusmiljö. Du ska beskriva i ansökan om stöd hur åtgärderna påverkar inomhusmiljön.

Med underhåll avses allmänt utförande av åtgärder som syftar till att varaktigt återföra förlorade egenskaper till en installation/byggnad. Underhållsåtgärderna kan vara löpande eller planerade. Exempel på löpande underhåll är felavhjälpning, skadeavhjälpning, kontroll eller inspektion.

Påbörjande och utförande

Som påbörjande räknas åtgärdens faktiska påbörjande. För att stöd ska kunna medges gäller följande påbörjandepunkter:

- energikartläggningar ska ha påbörjats efter den 31 december 2004 och utförts senast den 30 juni 2006,
- installationer av solcellssystem ska ha påbörjats efter den 15 maj 2005 och utförts senast den 31 december 2007,
- övriga åtgärder ska ha påbörjats efter den 15 maj 2005 och utförts senast den 31 december 2006.

Stödberättigande kostnader

Stödet omfattar

- arbetskostnader för den som utför åtgärden om denne har F-skattsedel. Utländska företag ska kunna visa upp motsvarande intyg,
- materialkostnader,
- projekteringskostnader (endast vid installation av solcellssystem).

Om en kostnad gäller en åtgärd som bara delvis omfattar en stödberättigad lokal eller om åtgärden delvis följer av lag eller annan författning ska den stödberättigande kostnaden proportioneras utifrån den faktiska kostnaden.

Om kostnaderna sammantaget understiger 25 000 kronor per byggnad får stöd inte medges (gäller ej energikartläggningar).

Från ovan uppräknade kostnader ska avdrag göras för kostnader som sparas in till följd av investeringen under de fem första åren. Att avdraget ska göras följer av att de stödberättigande kostnaderna ska beräknas i enlighet med artikel 37 och 40 i Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till skydd för miljön (2001/C 37/03).

Avdrag ska även göras om det har utgått annat statligt eller kommu-

nalt stöd till åtgärden. Det stödbelopp som utgått dras då av innan stödets storlek bestäms. Motsvarande gäller om du fått försäkringsersättning.

Stödets storlek

Stödets storlek är högst 30 procent av de stödberättigande kostnaderna utom för installation av solcellssystem.

För installation av solcellssystem är stödets storlek högst 70 procent av de stödberättigande kostnaderna, dock högst 5 miljoner kronor per byggnad.

Stödet får sammantaget uppgå till högst 10 miljoner kronor per byggnad.

Rambegränsning

Stödet är rambegränsat och kan bara lämnas så länge det ryms inom den angivna ramen på 2 miljarder kronor, varav högst 100 miljoner får gå till installationer av solcellssystem.

Vem ansöker om stödet

Byggnadens ägare ska ansöka om stödet och lämna in särskild ansökan (se nedan under beslutsgången).

Vem beslutar om stödet

Det är länsstyrelsen i det län där byggnaden är belägen som prövar ansökan och beslutar om stödet. Är byggnaden en svensk beskickning eller konsulat ska länsstyrelsen i Stockholms län pröva ansökan och besluta om stöd.

Beslutsgången

Om länsstyrelsen efter ansökan finner att åtgärderna är berättigade till stöd meddelar länsstyrelsen ett preliminärt beslut om stödets storlek. Efter att åtgärderna har utförts ska en särskild ansökan skickas in till länsstyrelsen som då fattar ett slutligt beslut.

Tidsfrister för ansökan

Huvudregeln är att en ansökan om stöd ska ha inkommit till länsstyrelsen inom tre månader från påbörjandet av åtgärden.

Följande undantag gäller:

För energikartläggningar gäller att ansökan om stöd skall ha kommit in till länsstyrelsen inom tre månader från påbörjandet. Observera dock att om en energikartläggning påbörjats före den 15 maj 2005 ska en ansökan om stöd ha inkommit till länsstyrelsen senast den 15 augusti 2005.

För installationer av solcellssystem som påbörjats efter den 30 juni 2007 gäller att ansökan ska ha kommit in till länsstyrelsen senast den 30 september 2007.

För övriga åtgärder som påbörjats efter den 30 juni 2006 gäller att ansökan om stöd skall ha kommit in till länsstyrelsen senast den 30 september 2006.

Tidsfrister för särskild ansökan

Huvudregeln är att den särskilda ansökan ska ha kommit in till länsstyrelsen senast tre månader efter att åtgärderna utförts.

Följande undantag gäller:

Vid installation av solcellssystem som utförts efter den 30 september 2007 ska ansökan ha kommit in senast den 31 december 2007.

Vid övriga åtgärder (ej energikartläggningar) som utförts efter den 30 september 2006 ska ansökan ha kommit in till länsstyrelsen senast den 31 december 2006.

För energikartläggningar gäller huvudregeln d.v.s. att den särskilda ansökan ska ha kommit in till länsstyrelsen senast tre månader efter att åtgärderna utförts. Energitkartläggningarna ska ju ha utförts senast den 30 juni 2006 för att berättiga till stöd.

Ansökningshandlingar

Ansökan om stöd

På Boverkets webbplats (www.boverket.se) finns ansökningsblanketter. En ansökningsblankett måste lämnas för varje byggnad. Detta beror på att det finns ett stödtak fastställt per byggnad och att byggnadsbegreppet används genomgående i regelverket.

Nedan följer information om vissa uppgifter du ska lämna på blanketten:

- uppgift om byggnadens ID kan du hitta via lantmäteriets tjänst FastighetsSök,
- all energibesparing ska anges i kWh på blanketten. Om det behövs måste du göra en omräkning till denna enhet,
- begreppet externa timmar avser antalet externt inköpta timmar, alltså inte arbetstimmar som utförts av egen personal,
- konkurrensen ska beskrivas utifrån den marknad där verksamheten bedrivs,
- åtgärder som har en kortare återbetalningstid än två år anses vara lönsamma på kort sikt och kan inte få stöd. Anvisningar om vilken beräkningsmetod som ska användas för att räkna ut återbetalningstiden finns under rubriken "Hinder för stöd" i detta informationsmaterial,
- med underhåll avses allmänt utförande av åtgärder som syftar till att varaktigt återföra förlorade egenskaper till en installation/byggnad. Underhållsåtgärderna kan vara löpande eller planerade. Exempel på löpande underhåll är felavhjälpning, skadeavhjälpning, kontroll, och inspektion,
- om du är skyldig att utföra en åtgärd enligt lag eller annan författning kan inte en sådan åtgärd berättiga till stöd,
- det är endast stöd för installation av solceller som kan medges vid uppförandet av t.ex. specialbyggnad,
- åtgärderna får inte medföra en försämrad inomhusmiljö. Du ska beskriva i ansökan om stöd hur åtgärderna påverkar inomhusmiljön,
- du måste ange på blanketten om du är skattepliktig till moms för den aktuella lokalen. Beloppen under beräknade kostnader ska anges inklusive moms om du inte är skattepliktig till moms och exklusive moms om du är skattepliktig till moms,
- avdrag ska göras för kostnader som sparas in till följd av investering en under de fem första åren. Detta följer av att de stödberättigande kostnaderna ska beräknas i enlighet med artikel 37 och 40 i Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till skydd för miljön (2001/C 37/03).

Till ansökan om stöd ska, i förekommande fall, följande handlingar bifogas:

- taxeringsbevis,
- handling som visar att en värmecentrals värmeeffekt uppgår till högst 10 megawatt och inte är en del av ett fjärrvärmesystem,
- handling som styrker att byggnaden inte är belägen i ett område där fjärrvärme distribueras eller avses bli distribuerad,
- handling som visar att byggnaden vägrats anslutning till fjärrvärm nätet,
- för att styrka din behörighet som firmatecknare bör du skicka in ett registreringsbevis tillsammans med ansökan om stöd. Registreringsbeviset får inte vara mer än ett år gammalt. Om du inte bifogar ett registreringsbevis kan länsstyrelsen kräva att du skickar in ett sådant. Ombud ska styrka sin behörighet med fullmakt.

Särskild ansökan

Den särskilda ansökan får du tillsammans med det preliminära beslutet om stöd. När den särskilda ansökan skickas in till länsstyrelsen ska följande handlingar bifogas:

1. kopia på fakturor eller motsvarande handlingar som visar arbets kostnad, materialkostnad och ifråga om installation av solcellssystem, projekteringskostnad,
2. intyg från sökandens revisor om att åtgärden utförts (behövs inte om särskild ansökan gäller en statlig myndighet),
3. kopia av F-skattesedel. En uppgift om innehav av F-skattsedel t.ex. i en faktura kan under vissa förutsättningar godtas. Ett utländskt företag ska kunna uppvisa intyg eller annan handling som visar att företaget genomgår motsvarande kontroll i fråga om skatter och avgifter i sitt hemland.

Kreditering

Stödet lämnas i form av kreditering på sökandens skattekonto. Stödet krediteras skattekontot den 12 i månaden efter den månad som slutligt beslut fattats med undantag för januari månad då stödet i stället krediteras den 17.

Om du har frågor om skattekontot ska du kontakta ditt skattekontor.

Återkrav av krediterat stöd

Ett krediterat stöd kan återkrävas om

1. den som ansökt om stöd genom oriktiga uppgifter eller på annat sätt orsakat att stödet lämnats felaktigt eller med för högt belopp,
2. stödet av annan orsak lämnats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren skäligen borde ha insett detta,
3. eller det visar sig att det inte funnits förutsättningar för stödet och sökanden borde ha insett detta.

Stödet kan också komma att återkrävas om det framgår av villkoren i beslutet.

Uppföljning

Enligt förordningen ska stödet följas upp och utvärderas. En del av uppgifterna i blanketten för ansökan om stöd ska du fylla i med anledning av denna uppföljning och utvärdering. Du som har installerat

en värmepump eller ett solcellssystem kommer dessutom att få en blankett för uppföljning och utvärdering tillsammans med det slutliga beslutet. De villkor som gäller i detta sammanhang kommer att framgå av det slutliga beslutet.

Mer information

Om du har frågor om detta stöd ska du vända dig till länsstyrelsen. Boverkets uppgift är bl.a. att vara tillsynsmyndighet och hantera ärenden som överklagats enligt den aktuella förordningen.

Bestämmelser

Förordning SFS (2005:205) om stöd till investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor som används för offentlig verksamhet.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2005:6) om stöd till investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor som används för offentlig verksamhet.

Fakta om Boverket

Boverket är nationell myndighet för samhällsplanering, stadsutveckling, byggande och boende. Vi arbetar på uppdrag av riksdag och regering för att människor ska få möjlighet till ett bra vardagsliv i ett hållbart samhälle.

En viktig del i vårt arbete är statens stöd. I detta fall stöd till investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor i lokaler som används för offentlig verksamhet.

Har du frågor om stödet vänder du dig till din länsstyrelse. Boverket är den centrala myndighet som bl.a. hanterar överklagningar av länsstyrelsens beslut. Boverket kan därför inte besvara frågor som rör enskilda ärenden.